

Rodzaje bezrobocia

Bezrobocie to zjawisko powszechne, występujące w każdej gospodarce rynkowej. Przyczyny jego powstania i utrzymywania się mogą być jednak bardzo odmienne. Ze względu na czynniki wywołujące to zjawisko wyróżnia się bezrobocie:

- ▶ frykcyjne (naturalne),
- ▶ strukturalne,
- ▶ koniunkturalne,
- ▶ technologiczne,
- ▶ sezonowe.

Biorąc za kryterium formę występowania tego zjawiska, wyróżnia się natomiast bezrobocie:

- ▶ krótkookresowe (trwające poniżej 3 miesięcy),
- ▶ średniookresowe (utrzymujące się od 3 do 12 miesięcy),
- ▶ długookresowe (trwające powyżej 1 roku),
- ▶ chroniczne (występujące długotrwale).

Negatywne skutki bezrobocia

Bezrobocie należy do jednych z najtrudniejszych problemów społecznych oraz ekonomicznych. Do negatywnych skutków tego zjawiska w aspekcie społecznym można zaliczyć m.in.:

- ▶ spadek poczucia własnej wartości wśród osób bezrobotnych (zwłaszcza tych pozostających bez pracy przez dłuższy czas),
- ▶ spadek motywacji do podjęcia pracy,
- ▶ powstawanie patologii społecznych, np. alkoholizmu lub narkomanii.

Z kolei do najważniejszych skutków ekonomicznych zalicza się:

- ▶ obniżenie poziomu życia bezrobotnych,
- ▶ zwiększenie wydatków z budżetu państwa m.in. na wypłatę zasiłków dla bezrobotnych oraz pomoc socjalną,
- ▶ zmniejszenie dochodów budżetu państwa (zmniejszone wpływy z tytułu podatku dochodowego oraz podatków pośrednich zawartych w cenie towarów i usług),
- ▶ emigrację zarobkową.

Rodzaje bezrobocia

Frykcyjne

Jest krótkotrwałym rodzajem bezrobocia. Czasowe pozostawanie bez pracy jest związane np. ze zmianą miejsca zamieszkania czy koniecznością przekwalifikowania się.

Strukturalne

Jest wynikiem niedopasowania struktury podaży i popytu na pracowników pod względem ich np. kwalifikacji czy zawodu. Powstaje na skutek m. in. ograniczania lub zaniku produkcji w pewnych branżach, np. w górnictwie.

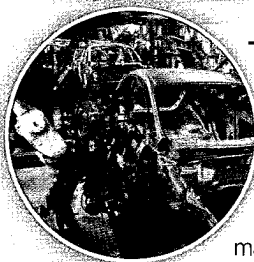
Koniunkturalne

Jest następstwem zmieniającej się koniunktury gospodarczej, powodującej wahania popytu na towary i usługi. Niski popyt na produkty w okresie recesji oznacza spadek popytu na pracę i wzrost bezrobocia.

Technologiczne

Związane z wprowadzaniem na szeroką skalę postępu technologicznego i zastępowaniem pracy ludzi pracą komputerów, robotów, maszyn i urządzeń.

Sezonowe

Związane z okresową zmiennością cykli produkcyjnych w niektórych rodzajach działalności gospodarczej oraz okresowym spadkiem zapotrzebowania na pracę.

Pozytywne skutki bezrobocia

Bezrobocie może mieć też skutki pozytywne, jeśli prowadzi do:

- ▶ umacniania dyscypliny pracy i jej wydajności,
- ▶ zwiększenia poszanowania pracy,
- ▶ podwyższania kwalifikacji zawodowych,
- ▶ wzrostu samozatrudnienia w gospodarstwie domowym (zakładanie przez nich własnych firm).

Czy wiesz, że...

Szczególną formą bezrobocia jest bezrobocie ukryte. W ramach gospodarki centralnie sterowanej oznaczało ono przetrwanie bezrobotnych w przedsiębiorstwach, głównie w przedsiębiorstwach państwowych. Natomiast w warunkach gospodarki rynkowej dotyczy sytuacji w rolnictwie, kiedy np. gospodarstwo rolnicze jest prowadzone przez np. dwie osoby, z których jedna wykonuje więcej osób. Pojęciem ukrytego bezrobocia są też ludzie nierejestrujący się w urzędzie pracy lub niepróbujący aktywnie szukać pracy.

Aktywne i pasywne metody walki z bezrobociem

Aktywne
Prace interwencyjne Polegają na refundowaniu przez urząd pracy kosztów poniesionych przez pracodawcę przy zatrudnieniu bezrobotnych.
Roboty publiczne Polegają na zatrudnianiu bezrobotnych na dłuższym niż 12 miesięcy przy wykonywaniu prac organizowanych np. przez gminy. Składają się na nie lub dofinansowywane m.in. ze środków terytorialnego lub budżetu państwa.
Pośrednictwo pracy Polega na gromadzeniu ofert pracy i kierowaniu do nich osób, które poszukują zatrudnienia. Jest realizowane m.in. przez powiatowe urzędy pracy.
Szkolenia i kursy zawodowe Ich celem jest podwyższenie kwalifikacji bezrobotnych lub ich przekwalifikowanie na bardziej poszukiwany zawód.
Wspieranie rozwoju przedsiębiorstwa Polega m.in. na upraszczaniu procedur przy zakładaniu przedsiębiorstwa.